

KOMENTÁŘ

28. 6. 2024

Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v 1. čtvrtletí 2024

Počet obyvatel Moravskoslezského kraje se v průběhu 1. čtvrtletí 2024 snížil o 4 567 osob. Úbytek byl způsoben nejen převahou zemřelých nad živě narozenými (o 1 552 osob), ale také záporným saldem migrace (-3 015 osob). Počet živě narozených dětí, zemřelých obyvatel i sňatků se meziročně snížil.

K 31. 3. 2024 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 184 637 obyvatel (z toho 51,0 % žen). Počet obyvatel kraje byl na konci prvního čtvrtletí letošního roku o 4 567 osob nižší než na jeho počátku. Úbytek obyvatel pramenil zejména z vysokého počtu vystěhovaných, jejichž velkou část představovaly osoby, kterým na konci března skončila platnost dočasné ochrany a nepožádaly si o její prodloužení. Pokles celkového počtu obyvatel se týkal všech okresů Moravskoslezského kraje. Rovněž ostatní kraje Česka zaznamenaly úbytek počtu obyvatel. Populace celé republiky se v průběhu letošního prvního čtvrtletí snížila, úbytek obyvatel činil 41 tisíc osob.

Tab. 1 Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v 1. čtvrtletí 2024
(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Stav na počátku období			Střední stav			Stav ke konci období		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	1 189 204	582 407	606 797	1 188 067	581 875	606 192	1 184 637	580 636	604 001
Bruntál	89 168	44 201	44 967	89 045	44 152	44 893	88 795	44 061	44 734
Frydek-Místek	214 599	105 658	108 941	214 500	105 630	108 870	214 073	105 493	108 580
Karviná	240 831	117 759	123 072	240 367	117 534	122 833	239 441	117 177	122 264
Nový Jičín	151 781	75 052	76 729	151 673	75 002	76 671	151 275	74 832	76 443
Opava	175 239	85 539	89 700	175 057	85 453	89 604	174 640	85 302	89 338
Ostrava-město	317 586	154 198	163 388	317 425	154 104	163 321	316 413	153 771	162 642

Meziroční pokles porodnosti, který započal na počátku roku 2022, pokračoval i v letošním roce. V Moravskoslezském kraji se od ledna do března roku 2024 živě narodilo 2 138 dětí, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2023 bylo o 251 méně (pokles o 10,5 %). Nejvíce dětí se při přepočtu na 1 000 obyvatel narodilo v okresech Nový Jičín a Opava (shodně 7,8 osoby), nejméně pak v okrese Bruntál (6,2 osoby), krajská hodnota činila 7,2 osoby. Celkem 942 dětí bylo prvorozených (44,1 % všech živě narozených dětí), 814 druhorozených (38,1 %) a 382 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (17,9 %). Mimo manželství se v prvním čtvrtletí 2024 narodilo 1 081 dětí, tedy 50,6 % z živě narozených (v celém Česku to bylo 47,8 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl již tradičně zaznamenán v okrese Bruntál (63,0 %), naopak v okrese Nový Jičín činila hodnota tohoto podílu pouze 41,8 %.

V lednu až březnu tohoto roku zemřelo v Moravskoslezském kraji podle předběžných výsledků 3 690 osob, což bylo o 39 osob (o 1,0 %) méně než ve stejném období roku 2023. V relativním

KOMENTÁŘ

vyjádření zemřelo z 1 000 obyvatel středního stavu 12,5 osoby, což byla společně s Ústeckým krajem nejvyšší hodnota. Vyšší hrubá míra úmrtnosti než krajský průměr byla zaznamenána v okresech Bruntál a Karviná (shodně 13,9 ‰) a Ostrava-město (12,9 ‰). Ostatní okresy Moravskoslezského kraje se udržely pod krajskou hodnotou, všechny ale vykázaly úmrtnost vyšší než celorepublikový průměr (10,9 ‰). V celkovém úhrnu zemřelo 1 896 mužů a 1 794 žen. Zhruba 71 % zemřelých bylo ve věku 70 let a více. Během svého prvního roku života zemřelo v kraji celkem 8 dětí, což odpovídalo hodnotě kojenecké úmrtnosti na úrovni 3,7 ‰, která tak byla vyšší než republikový průměr 2,4 ‰.

Tab. 2 Pohyb obyvatelstva v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v 1. čtvrtletí 2024
(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Sňatky	Rozvody	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek/úbytek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek/úbytek stěhováním	Celkový přírůstek/úbytek
Absolutní údaje									
Kraj celkem	378	550	2 138	3 690	-1 552	2 996	6 011	-3 015	-4 567
Bruntál	29	41	138	307	-169	321	525	-204	-373
Frydek-Místek	67	118	392	594	-202	965	1 289	-324	-526
Karviná	76	111	388	828	-440	774	1 724	-950	-1 390
Nový Jičín	51	63	294	440	-146	682	1 042	-360	-506
Opava	42	86	339	501	-162	671	1 108	-437	-599
Ostrava-město	113	131	587	1 020	-433	2 228	2 968	-740	-1 173
Relativní údaje (na 1 000 obyvatel středního stavu)									
Kraj celkem	1,3	1,9	7,2	12,5	-5,3	10,1	20,3	-10,2	-15,5
Bruntál	1,3	1,9	6,2	13,9	-7,6	14,5	23,7	-9,2	-16,8
Frydek-Místek	1,3	2,2	7,4	11,1	-3,8	18,1	24,2	-6,1	-9,9
Karviná	1,3	1,9	6,5	13,9	-7,4	13,0	28,8	-15,9	-23,3
Nový Jičín	1,4	1,7	7,8	11,7	-3,9	18,1	27,6	-9,5	-13,4
Opava	1,0	2,0	7,8	11,5	-3,7	15,4	25,5	-10,0	-13,8
Ostrava-město	1,4	1,7	7,4	12,9	-5,5	28,2	37,6	-9,4	-14,9

Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých činil v absolutním vyjádření -1 552 osob, v relativním -5,3 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Absolutně byla tato hodnota nejvyšší mezi všemi kraji v Česku, v relativním vyjádření hůře dopadl Karlovarský kraj (-6,4 ‰). Ve všech krajích Česka převažovali zemřelí nad živě narozenými. Rovněž v žádném z okresů Moravskoslezského kraje nedosáhl přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejméně obyvatel ubylo v absolutním vyjádření (-146 osob) v okrese Nový Jičín, při přepočtu na 1 000 obyvatel (-3,7 osoby) v okrese Opava. Naopak nejpostiženějšími byly okresy Karviná, v němž za 1. čtvrtletí 2024 ubylo přirozenou cestou 440 osob (-7,4 ‰), a v relativním vyjádření Bruntál (-7,6 ‰).

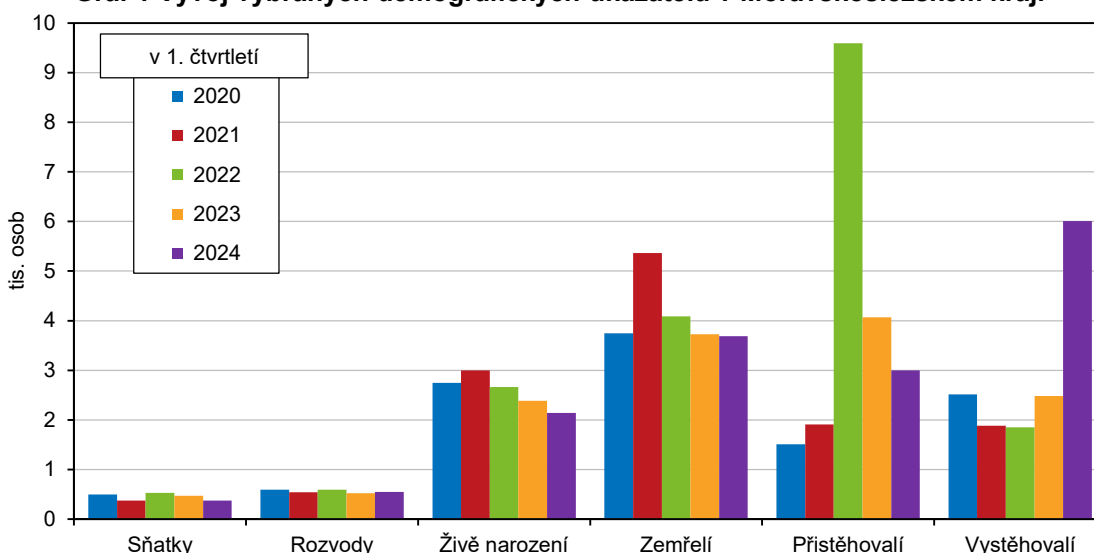
Do Moravskoslezského kraje se v prvním čtvrtletí roku 2024 přistěhovalo 2 996 osob, což ve srovnání s rokem 2023 bylo o 1 070 osob méně. Navzdory poklesu zůstal počet přistěhovalých nadále poměrně vysoký. Z ostatních krajů Česka se přistěhovalo 1 320 osob (44,1 % přistěhovalých) a 1 676 osob ze zahraničí (55,9 % přistěhovalých). Mezi přistěhovalými mírně

KOMENTÁŘ

převažovali muži (50,6 %). Nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Ostrava-město (2 228 osob), a to i relativně (28,2 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Necelých tisíc obyvatel se přistěhovalo do okresu Frýdek-Místek. Nejmenší relativní přírůstek byl zaznamenán v okrese Karviná, do kterého se přistěhovalo 13,0 osoby na 1 000 obyvatel.

V hodnoceném období se z kraje vystěhovalo 6 011 osob (o 3 525 osob více než v 1. čtvrtletí 2023). Do ostatních krajů Česka se vystěhovalo 1 956 osob (32,5 % vystěhovalých) a 4 055 osob se odstěhovalo do zahraničí (67,5 % vystěhovalých). Mezi vystěhovalými převažovaly s 59,1 % ženy. Nejvíce osob se vystěhovalo z okresu Ostrava-město (2 968 osob), při přepočtu na 1 000 obyvatel se jednalo o 37,6 osoby.

Graf 1 Vývoj vybraných demografických ukazatelů v Moravskoslezském kraji

Převaha vystěhovalých nad přistěhovalými v Moravskoslezském kraji za 1. čtvrtletí 2024 činila 3 015 osob. Moravskoslezský kraj tak po třech letech vykázal záporné migrační saldo. Také všechny ostatní kraje Česka zaznamenaly úbytek obyvatel stěhováním, přičemž nejvíce obyvatel migrací ubylo v Praze (o 4 606 osob), dále následovaly kraje Jihomoravský (o 3 874 osob) a Plzeňský (o 3 578 osob). Všechny okresy Moravskoslezského kraje vykázaly záporné migrační saldo, největší okres Karviná –950 osob (–15,9 ‰).

Záporná hodnota migračního salda (–3 015 osob) spolu s vysokou hodnotou přirozeného úbytku (–1 552 osob) zapříčinila, že celkový úbytek obyvatel v absolutním vyjádření patřil k nejvyšším mezi všemi kraji Česka (–4 567 osob). Při přepočtu na 1 000 obyvatel činila hodnota celkového úbytku v Moravskoslezském kraji –15,5 osoby, stejný nebo horší výsledek vykázalo sedm krajů. Relativně nejlepší výsledek (–8,2 osoby) vykázal Středočeský kraj, nejhorší Karlovarský kraj (–30,3 osoby).

KOMENTÁŘ

Podle předběžných údajů bylo v prvním čtvrtletí roku 2024 uzavřeno 378 manželství, tedy o 92 méně než v předchozím roce. V necelé polovině (46,3 %) případů to byl pro oba snoubence první sňatek. Za stejné období bylo rozvedeno 550 manželství, v 290 případech (52,7 % z úhrnu rozvedených manželství) to byla manželství s nezletilými dětmi. Návrh na rozvod podávali manželé převážně společně (71,6 % z úhrnu rozvedených manželství), popř. se jednalo o návrh ženy (18,2 % z úhrnu rozvedených manželství). Počet rozvodů, které nabyl právní moci v průběhu 1. čtvrtletí 2024, byl meziročně vyšší o 27 případů.

Poznámky:

Veškeré údaje se týkají občanů České republiky a cizinců s trvalým pobytem v České republice, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území České republiky na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů) nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinných příslušníků s hlášeným přechodným pobytem na území České republiky a cizinců s platným azylem v České republice. Od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnovány osoby s udělenou dočasnou ochranou v České republice s obvyklým pobytem v ČR. Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) českých občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině a byly zaregistrovány zvláštní matrikou v Brně.

Veškeré údaje za rok 2024 jsou předběžné.

Kontakt:

Patrik Szabo

Krajská správa ČSÚ v Ostravě

Tel.: 595 131 220

E-mail: patrik.szabo@csu.gov.cz